

ระบบดัชนีที่พัฒนาขึ้นไม่ได้เป็นเพียงวิธีการที่จะใช้เปรียบเทียบความมั่นคงของมนุษย์ในระดับบุคคล พื้นที่ หรือ ประเทศเท่านั้น แต่สิ่งที่ค้นพบจากการพัฒนาดัชนีตลอดจนการนำระบบดัชนีไปใช้อย่างต่อเนื่องจะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ในระดับต่าง ๆ ดังที่จะกล่าวต่อไป

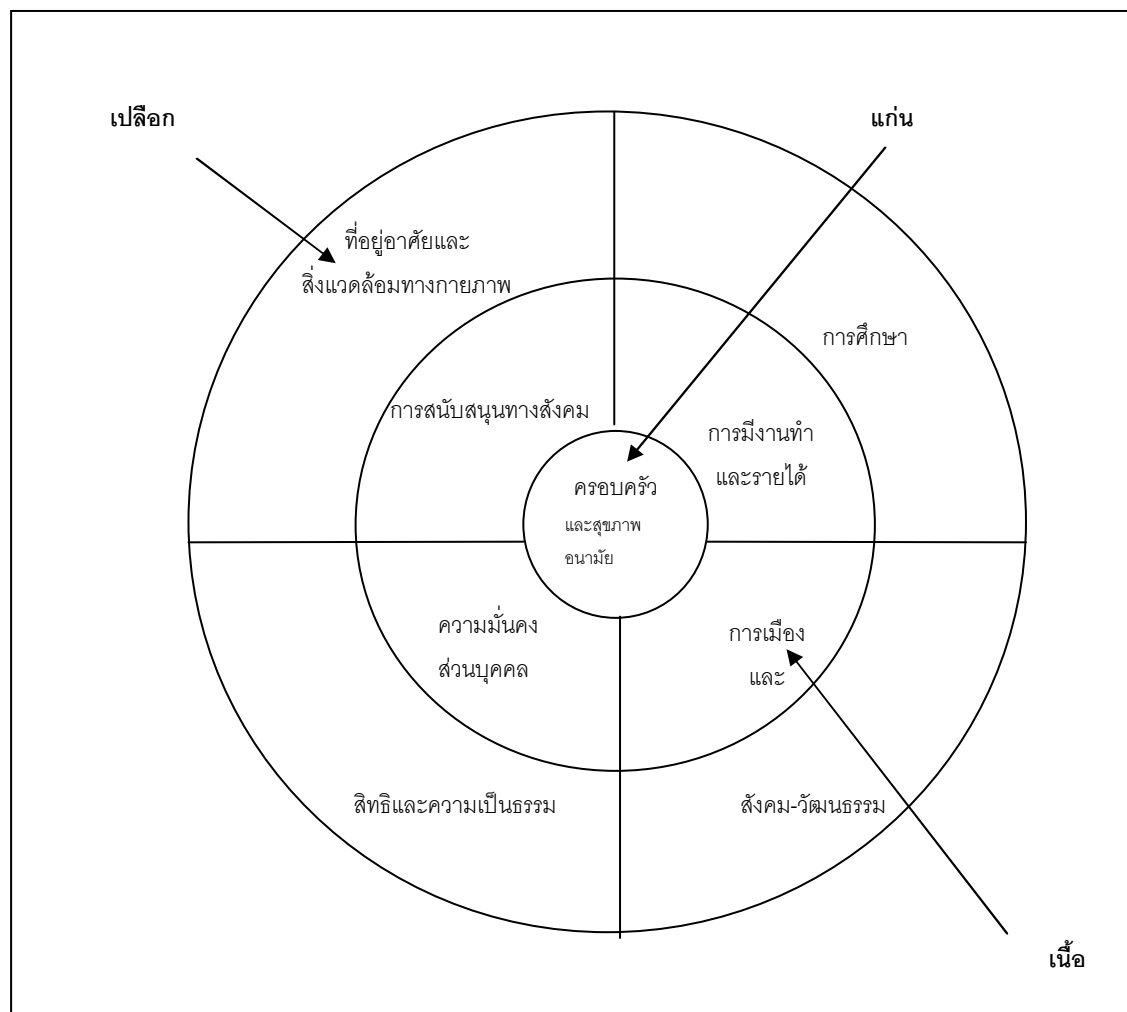
ยุทธศาสตร์การพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์

ส่วนหนึ่งของการค้นพบจากการพัฒนาระบบดัชนีช่วยให้แนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ ก่อนหน้านี้การทดสอบทางสถิติแสดงให้เห็นข้อสรุปที่สำคัญคือ

1. ความสัมพันธ์ของความมั่นคงมิติต่าง ๆ มีน้อย กล่าวคือ การมีความมั่นคงด้านหนึ่งไม่สามารถทำนายหรือบ่งบอกระดับความมั่นคงในอีกมิติหนึ่งได้
2. อย่างไรก็ตาม ปฏิสัมพันธ์ของความมั่นคงมิติต่าง ๆ ทั้งหมดสามารถทำนายหรือมีความสัมพันธ์กับ ความมั่นคงของมนุษย์โดยรวม สูงมาก ทั้งนี้โดยมิติความมั่นคงด้านครอบครัวและด้านสุขภาพอนามัยเป็นองค์ประกอบหลัก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างความมั่นคงมิติต่าง ๆ กับความมั่นคงของมนุษย์แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ
 - มิติที่สัมพันธ์กับความมั่นคงของมนุษย์โดยรวมมากพอควร คือ มิติด้านครอบครัวและด้านสุขภาพอนามัย
 - มิติที่สัมพันธ์กับความมั่นคงของมนุษย์โดยรวมรองลงมาคือ การมีงานทำและรายได้ การเมืองและธรรมาภิบาล ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการสนับสนุนทางสังคม
 - มิติที่สัมพันธ์กับความมั่นคงของมนุษย์โดยรวมน้อยได้แก่ ที่อยู่อาศัย การศึกษา สังคมและวัฒนธรรม และสิทธิความเท่าเทียม

จากสิ่งที่ค้นพบดังกล่าวช่วยให้แนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่กล่าวนี้เรียกได้เป็น ยุทธศาสตร์การพัฒนาแก่น เนื้อ และเปลือกของความมั่นคงของมนุษย์ ภาพที่ 7.1 ช่วยให้เข้าใจองค์ประกอบของยุทธศาสตร์นี้ชัดเจนขึ้น

ภาพที่ 7.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนา แก่น เนื้อ และ เปลือกของความมั่นคงของมนุษย์

หลักการหรือปรัชญาสำคัญของยุทธศาสตร์นี้ ประกอบด้วย

1. **บูรณาการของการพัฒนา** แม้ว่าแต่ละมิติของความมั่นคงจะสัมพันธ์กับความมั่นคงของมนุษย์โดยรวมในระดับที่แตกต่างกันไป แต่ปฏิสัมพันธ์ของทุกมิติมีส่วนเพิ่มหรือยกระดับความมั่นคงของมนุษย์โดยรวม ดังนั้นบูรณาการของทุกมิติจึงยังคงความสำคัญ ยุทธศาสตร์นี้เปรียบได้กับโครงสร้างของลำต้นไม้ที่ประกอบด้วย แก่นไม้ เนื้อไม้ และ เปลือกไม้ องค์ประกอบทั้งสามมีความสำคัญและสัมพันธ์ต่อกัน ส่วนที่เป็นเปลือกไม้จะไม่ไ้ความสำคัญ เพราะทำให้การลำเลียงอาหารไปยังส่วนต่าง ๆ ราบรื่นและทั่วถึง หากเกิดการชำรุดเสียหายในส่วนใด ส่วนอื่นๆ ก็จะดำรงชีวิตอยู่ด้วยดีไม่ได้ การชำต่นไม้ทั้งเป็นและอย่างช้า ๆ กระทำได้ง่าย ๆ โดยการควั่นเปลือกรอบลำต้นทิ้ง ขณะเดียวกันแก่นของลำต้นถือเป็นโครงสร้างของความแข็งแรงของต้นไม้ต้นนั้น ๆ ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาจึงต้องกระทำทั้ง 10 มิติประกอบกันไป

2. **แก่นของความมั่นคง : ครอบครัวยุทธศาสตร์และสุขภาพ-อนามัยเป็นทั้งเป้าหมายและวิธีการ** หัวใจของการพัฒนาคือการเสริมสร้างความมั่นคงด้านครอบครัว และ สุขภาพอนามัย ทั้งสองมิติเป็นทั้งเป้าหมายและวิธีการ

- เป้าหมาย ในส่วนที่เป็นเป้าหมาย หมายถึงว่า การพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์โดยรวม หรือ ในมิติใด ๆ ให้พุ่งเป้า หรือ กำหนดวัตถุประสงค์ไปสู่การเสริมสร้างความมั่นคงของครอบครัว และ สุขภาพอนามัยของมนุษย์ เช่น การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากิจการงานทำและรายได้ต้องยึดถือว่ายุทธศาสตร์นั้น ๆ จะมีส่วนช่วยเสริมสร้างหรือเป็นภัยต่อความมั่นคงด้านครอบครัว และ สุขภาพอนามัยของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ การส่งเสริมการมีงานทำหากทำให้กลุ่มเป้าหมายต้องทำงานมากเกินไปจนเป็นภัยต่อสุขภาพกาย-สุขภาพจิต หรือ ก่อให้เกิดหนี้สินของครัวเรือนมากเกินไปแล้วก็ต้องเปลี่ยนยุทธศาสตร์ใหม่ ทำนองเดียวกับการพัฒนาด้านการศึกษาหากทำให้มนุษย์ต้องแข่งขันจนเสียสุขภาพกาย-สุขภาพจิต และ ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของพ่อ-แม่ต้องเสียสมดุลแล้วก็ควรต้องปรับปรุงยุทธศาสตร์ในมิตินั้น ๆ เสียใหม่ กล่าวโดยสรุปคือ การพัฒนาในทุกมิติต้องยึดแก่นของความมั่นคงของมนุษย์ คือ ครอบครัว และ สุขภาพอนามัยของมนุษย์เป็นหลักหรือเป้าหมาย

- วิธีการ ความมั่นคงด้านครอบครัว และ สุขภาพอนามัยไม่ได้เป็นเพียงเป้าหมายเท่านั้นแต่ยังเป็นวิธีการของยุทธศาสตร์ กล่าวคือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีนโยบายและแผนที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นในด้านครอบครัว และ สุขภาพอนามัย

3. **การเสริมสร้างเนื้อและเปลือกของความมั่นคงเป็นเพียงวิธีการ** แก่นของโครงสร้างความมั่นคงของมนุษย์จะแข็งแรงได้จำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนจากส่วนประกอบภายนอกอีก 8 มิติ ครอบครัวจะเข้มแข็งไม่ได้หากขาดรายได้ที่พอเพียงทำนองเดียวกับสุขภาพอนามัย ซึ่งในหลายกรณีต้องอาศัยรายได้เช่นกัน ตรรกะคงเป็นไปในทำนองเดียวกันกับมิติความมั่นคงส่วนอื่น ๆ อย่างไรก็ดีตาม โดยหลักการแล้วการพัฒนามิติอื่น ๆ ที่เหลืออีก 8 มิติเป็นเพียง วิธีการที่จะให้บรรลุเป้าหมายในข้อ 2) อาทิเช่น การส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม-วัฒนธรรมต้องไม่หลงประเด็นจนกลายเป็นเป้าหมาย เช่น ก่อให้เกิดความฟุ้งเฟ้อ และ ฟูมฟักจนความสมดุลของครอบครัวต้องเสียไป เป็นต้น

สำหรับแนวทางการสร้างความมั่นคงในมิติต่าง ๆ แสดงไว้ในกล่องที่ 7.1 แล้ว

ประเด็นที่ต้องชี้แจงในที่นี้ คือ แนวทางข้างต้นเป็นยุทธศาสตร์ของนโยบายการสร้าง ความมั่นคงของมนุษย์ในภาพรวมที่อิงอยู่บนผลของการวิจัย มิติต่าง ๆ แม้จะเป็นสิ่งที่กล่าวถึงกัน อยู่เสมอแต่ยังไม่ได้มีระบุถึงเป้าหมาย จุดเน้น ความเชื่อมโยงตลอดจนการจำแนกระหว่างเป้าหมายกับวิธีการ โดยหลักการหากยุทธศาสตร์ไม่บรรลุผลแล้ว ปัญหาสังคมต่าง ๆ ที่เป็นเสมือนเพียงอาการของความบกพร่องดังกล่าวก็ยากที่จะบรรเทาเบาบาง หรือปราศจากการไปได้

ประเด็นปัญหาของการยกพวกตีกันของนักเรียน ปัญหารถซึ่ง ครอบครัแตกแยก การฆ่าตัวตาย ฯลฯ เป็นเพียงสิ่งสะท้อนพยาธิสภาพทางสังคมที่เป็นผลจากการที่ยุทธศาสตร์ไม่ประสบผลสำเร็จ การแก้ไขปัญหาก็ต้องกระทำไปตามอาการ หรือตามประเด็นปัญหาโดยอาศัยเพียงแนวทาง ระดับยุทธวิธีเป็นเรื่อง ๆ (issue) ไป

รัฐและกลไกของรัฐควรตรวจสอบว่าการแก้ไขปัญหามั่นคงของมนุษย์เป็นไปตาม ยุทธศาสตร์ที่เสนอไว้หรือไม่ トラバタการพัฒนาด้านการมืงานทำและรายได้ยังเป็นการกระตุ้น ความต้องการเบื้อต่ำอย่างปราศจากขอบเขต ย่อมทำให้ครอบครัวต้องเสียสมดุล ทำนองเดียวกับการพัฒนาการศึกษาที่การสร้างการแข่งขันจนทำให้เกิดช่องว่าง การไม่ได้รับการยอมรับและ ปราศจากความหวังของนักเรียน และนักศึกษาบางกลุ่ม ย่อมทำให้กลุ่มนั้น ๆ ต้องปรับความสมดุล ทางจิตด้วยวิธีการรุนแรงที่เป็นภัยทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และบุคคลอื่น ทำนองเดียวกัน หากรัฐ ไม่สามารถสร้างระบบสนับสนุนทางสังคม และสิ่งแวดล้อมทางสังคม – วัฒนธรรม ที่เอื้ออาทร ต่อกัน (ซึ่งอาจจะต้องแลกด้วยอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดลง) ครอบครัวส่วนใหญ่ที่ได้ ประสบความสำเร็จในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ย่อมต้องดิ้นรนขนขวายเพื่อความอยู่รอดโดย อาศัยวิธีการที่รุนแรง สิ้นหวัง และเป็นภัยต่อสังคมโดยรวม

กล่องที่ 7.1 แนวทางการพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์

ครอบครัว

- ความรักใคร่ปรองดอง
- ความรับผิดชอบและปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่
- การเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน
- การไม่ใช้ความรุนแรงในทุกรูปแบบ

สุขภาพอนามัย

- การมีสุขภาพกายที่ดี
- การมีสุขภาพจิตที่ดี
- การมีหลักประกันด้านสุขภาพอนามัยอย่างเท่าเทียมและพอเพียง
- ประชากรไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยทางกายและจิต
- การปฏิบัติตนที่มีส่วนส่งเสริมสุขภาพกายและจิต

การศึกษา

- ประชากรได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม
- การมีการศึกษาที่พอเพียงต่อการครองชีวิต
- การได้รับการศึกษาและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

การมีงานทำและรายได้

- การได้ทำงานที่มั่นคง และ มีความสุขหรือพอใจในงาน
- มีรายได้ที่พอเพียงต่อการดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัว
- มีเงินออมที่พอเพียงสำหรับอนาคต
- ปราศจากหนี้สินที่ไม่สร้างผลตอบแทน

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- การปลอดภัยจากการประทุษร้ายต่อร่างกาย
- ความรู้สึกปลอดภัยจากการประทุษร้ายต่อร่างกาย
- การปลอดภัยจากการประทุษร้ายด้านทรัพย์สิน
- ความรู้สึกปลอดภัยจากการประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน

การสนับสนุนทางสังคม

- การมีบุคคลที่สามารถให้ความช่วยเหลือได้
- ระบบบริการสังคมที่ให้การคุ้มครองและเข้าถึงได้ในเวลาอันรวดเร็ว
- ความรู้สึกในคุณค่าของชีวิต และ ความสุขในชีวิต

สังคม-วัฒนธรรม

- มีเวลาพักผ่อนที่ปลอดภัยจากภารกิจที่พอเพียง
- ใช้เวลาติดตามข่าวสารทางสังคม-วัฒนธรรม
- มีเวลาในการทำจิตใจให้สงบ
- มีส่วนในการปฏิศาสนกิจ
- การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มสังคม และ ชุมชน

สิทธิและความเป็นธรรม

- การปลอดภัยจากการถูกละเมิดและเลือกปฏิบัติทุกรูปแบบ
- มีหลักประกันและการคุ้มครองด้านสิทธิ
- กลไกที่แก้ปัญหาข้อขัดแย้งด้านสิทธิที่มีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

การเมือง-ธรรมาภิบาล

- ส่งเสริมการใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างบริสุทธิ์ในทุกระดับ
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเมืองและการรวมกลุ่มทางการเมือง
- ส่งเสริมการติดตามข่าวสารทางการเมืองของประชากร
- สร้างความโปร่งใส การตรวจสอบได้และความไว้วางใจให้เกิดขึ้นกับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม

- เพิ่มระดับการมีสิทธิครอบครองที่อยู่อาศัยที่มีมาตรฐาน
- พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานโดยเฉพาะน้ำสะอาดอย่างทั่วถึง
- สิ่งแวดล้อมที่ปราศจากมลพิษทาง เสียง กลิ่น ฝุ่น ควัน

การติดตามประเมินผล

ระบบดัชนีที่พัฒนาขึ้นสามารถใช้ประโยชน์ในกระบวนการบริหารนโยบายและแผนอีกรูปแบบหนึ่ง คือ การติดตามประเมินผล ดังนี้

1. **ตัวชี้วัดความสำเร็จ** เนื่องจากระบบดัชนีประกอบด้วยตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรมของความมั่นคงในมิติต่าง ๆ ดังนั้นผู้รับผิดชอบจึงสามารถเลือกใช้ตัวชี้วัดบางส่วนหรือทั้งหมดเพื่อเก็บข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ตามแต่จะต้องการ

2. **การกำหนดเป้าหมาย** การใช้ประโยชน์ในอีกรูปแบบหนึ่งคือ ใช้เกณฑ์ที่กำหนดเป็นฐานในการตั้งเป้าหมายของการยกระดับความมั่นคงของมนุษย์ เช่น ระดับเฉลี่ยของความมั่นคงในมิติใด ๆ มีค่าประมาณ 0.70 ดังนั้นผู้รับผิดชอบสามารถใช้เกณฑ์นี้เป็นฐานของการวัดประสิทธิผล โดยอาจตั้งเป้าหมายการดำเนินงานไว้ว่าเมื่อวัดด้วยดัชนีความมั่นคงแล้วค่าดัชนีต้องมีค่าไม่น้อยกว่า 0.70 เป็นต้น

3. **สัญญาณเตือนภัย** หากผู้รับผิดชอบมีการจัดเก็บข้อมูลต่อเนื่องและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอแล้ว สถิติจากดัชนีที่วิเคราะห์แบบอนุกรมเวลาในมิติต่าง ๆ จะสามารถเป็นเครื่องมือในการติดตามสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ได้ หากการเปลี่ยนแปลง ณ เวลาก่อนหน้าจุดที่พิจารณา (ปี ไตรมาส หรือ เดือนก่อนหน้า) ของค่าดัชนีเกิดความผิดปกติ ผู้รับผิดชอบสามารถตรวจสอบและหาสาเหตุพร้อมทั้งเตรียมตัวป้องกันหรือรับมือกับสถานการณ์ที่คิดว่าอาจจะเกิดขึ้นตามมา

ในทางปฏิบัติแล้วการใช้ประโยชน์จากดัชนีและตัวชี้วัดจะขึ้นอยู่กับตัวแบบของการติดตามและประเมินผลที่ใช้ โดยอาจจะเป็นการวัดก่อน-หลัง การวัดเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุม อนุกรมเวลา หรือการวัดที่เป็นการทดลองก็ได้

การประเมินสถานการณ์และจุดอ่อน-จุดแข็ง

ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ยังมีประโยชน์ในอีกด้านหนึ่งคือ เป็นตัวบ่งบอกสถานการณ์ปัญหา ตลอดจนจุดอ่อน-จุดแข็งของบุคคลและพื้นที่ ค่าดัชนีโดยรวมหรือมิติใดที่ต่ำกว่าเกณฑ์ของกลุ่มย่อมแสดงถึงปัญหาความมั่นคงที่ต้องแก้ไข ในทางตรงข้ามค่าดัชนีที่สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยย่อมแสดงถึงจุดแข็งหรือข้อได้เปรียบของบุคคลหรือพื้นที่ในมิตินั้น ๆ ตารางสรุปที่ 7.1 แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ของพื้นที่ต่าง ๆ

กรุงเทพ-ปริมณฑลเป็นพื้นที่ที่มีจุดแข็งเพียงสองด้านคือ การมีงานทำและรายได้ และการศึกษา ส่วนความมั่นคงด้านอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ แล้ว มีจุดอ่อนทั้งในด้านความมั่นคงด้านครอบครัว สุขภาพอนามัย สังคม-วัฒนธรรม การสนับสนุนทางสังคม และการเมืองและธรรมาภิบาล

ประชากรวัยทำงานในภาคกลางขาดจุดแข็งในทุกมิติ ความมั่นคงส่วนใหญ่อยู่ในระดับเกณฑ์หรือไม่ก็ต่ำกว่าเกณฑ์หรือเป็นจุดอ่อนเมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ

ประชากรวัยทำงานในภูมิภาคอื่น ๆ ที่เหลือส่วนใหญ่จะมีข้อได้เปรียบในมิติต่าง ๆ แตกต่างกันไป โดยภาคเหนือมีข้อได้เปรียบในมิติต่าง ๆ มากกว่าภาคอื่น ๆ จะมีจุดอ่อนเพียงด้านการศึกษา จุดอ่อนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นเรื่องพื้นฐานด้านการมีงานทำและรายได้ และสภาพที่อยู่อาศัย ส่วนประชากรวัยทำงานในภาคใต้มีความรู้ดีกว่ามิติสิทธิ-ความเป็นธรรม ยังคงเป็นปัญหา มิติที่ระดับความมั่นคงต่ำกว่าเกณฑ์ถือเป็นสิ่งที่แต่ละพื้นที่ต้องเร่งพัฒนาให้เท่าเทียมกับภูมิภาคอื่น ๆ

อย่างไรก็ตามกระบวนการพัฒนาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง กล่าวคือ การพัฒนาของภูมิภาคต่าง ๆ ดำเนินไปพร้อมกัน นอกจากนั้นการยกระดับความมั่นคงของมนุษย์โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นมิติทางสังคมต้องใช้เวลา ดังนั้นการเร่งพัฒนาให้ทันกับภูมิภาคอื่น ๆ หรือให้เป็นไปตามเกณฑ์คงไม่ใช่เรื่องง่าย แต่การวิเคราะห์จากดัชนีจะช่วยให้ผู้รับผิดชอบมองเห็นว่ามิติใดของภาคใดที่ควรเฝ้าระวังและต้องเร่งพัฒนา

นอกจากการประเมินสถานการณ์ตามภูมิภาคแล้ว การวิเคราะห์ในแง่มุมอื่น ๆ ที่กล่าวมาในบทก่อนหน้านี้ยังช่วยบ่งบอกว่าควรจะให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายใดในมิติใด เช่น การสร้างความมั่นคงด้านการมีงานทำและรายได้ และด้านการศึกษา มีความจำเป็นต่อประชากรเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ทำนองเดียวกันในพื้นที่ชนบทที่มีความจำเป็นมากกว่าเมือง เป็นต้น

ตารางที่ 7.1 สรุปสถานการณ์และจุดอ่อน-จุดแข็งของความมั่นคงของมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

มิติ	ภูมิภาค				
	กรุงเทพ - ปริมณฑล	กลาง	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ใต้*
การมีงานทำ และรายได้	+	-	+	-	+
ครอบครัว	-	-	+	+	ตามเกณฑ์
สุขภาพอนามัย	-	ตามเกณฑ์	ตามเกณฑ์	ตามเกณฑ์	+
การศึกษา	+	ตามเกณฑ์	-	ตามเกณฑ์	+
ความมั่นคง ส่วนบุคคล	-	-	+	+	ตามเกณฑ์
ที่อยู่อาศัย	ตามเกณฑ์	ตามเกณฑ์	+	-	+
สิทธิและ ความเป็นธรรม	ตามเกณฑ์	ตามเกณฑ์	+	+	-
สังคม-วัฒนธรรม	-	-	+	+	+
การสนับสนุน ทางสังคม	-	ตามเกณฑ์		+	+
การเมืองและ ธรรมาภิบาล	-	-	+	+	ตามเกณฑ์
รวม	-	-	+	ตามเกณฑ์	+

*ไม่รวมสี่จังหวัดภาคใต้ + หมายถึง ดีกว่าเกณฑ์เฉลี่ย - หมายถึง ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย

การจัดสรรทรัพยากร

การจัดสรรทรัพยากรเป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับผู้กำหนดนโยบายสังคม ดัชนีที่พัฒนาขึ้นเป็นทางหนึ่งที่สามารถให้แนวทางสำหรับแก้ไขปัญหานี้ได้ อย่างไรก็ตามการใช้ CHSI เพื่อประโยชน์ในการจัดสรรทรัพยากรต้องคำนึงถึงปัจจัยประกอบอื่น ๆ ปัจจัยประการแรกคือ CHSI เป็นดัชนีบ่งบอกระดับความมากน้อยของความมั่นคงของมนุษย์เท่านั้น แต่การจัดสรรทรัพยากรให้กับพื้นที่ในหลายกรณีต้องคำนึงถึงศักยภาพหรือความพร้อมด้านทรัพยากรที่พื้นที่นั้น ๆ มีอยู่เป็นทุนเดิม ดังนั้น CHSI จึงเป็นเพียงแนวทางที่ใช้ได้เฉพาะในเกณฑ์ของระดับความรุนแรงของปัญหาเท่านั้น ปัจจัยประการที่สองเกี่ยวข้องกับหลักการหรือนโยบายขององค์กรในขณะนั้น ๆ ค่า CHSI ของแต่ละพื้นที่จึงไม่ใช่คำตอบสุดท้ายของการจัดสรรทรัพยากรแต่เป็นเพียงเกณฑ์การวิเคราะห์ที่เป็นวิทยาศาสตร์ที่ผู้บริหารจะใช้เป็นกรอบของการตัดสินใจภายใต้นโยบายอื่น ๆ ปัจจัยทั้งสองเป็นเพียงตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่าการใช้ CHSI ในการจัดสรรทรัพยากรต้องคำนึงถึงเหตุผลอื่น ๆ ประกอบ

การประยุกต์ใช้ CHSI ในการจัดสรรทรัพยากรสามารถแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนที่สำคัญ คือ

1. **การแบ่งประเภทงบประมาณ** งบดำเนินการของกระทรวง (หรือของจังหวัดแล้วแต่กรณี) ควรแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ งบที่ใช้แก้ไขปัญหา และงบที่ใช้ในการพัฒนา งบประมาณส่วนที่ใช้แก้ไขปัญหาเท่านั้นที่จะใช้ CHSI เป็นเกณฑ์การจัดสรร การแยกประเภทงบประมาณมีเหตุผลสนับสนุนบางประการ ประการแรก CHSI สะท้อนระดับปัญหาเป็นสำคัญ ดังนั้นหากใช้ CHSI เป็นเกณฑ์จัดสรรงบประมาณทั้งหมดแล้วอาจไม่เป็นธรรมกับพื้นที่ที่มีปัญหาน้อย ซึ่งจะได้งบประมาณน้อยแต่ในทางปฏิบัติอาจจำเป็นต้องใช้งบในแง่ของการพัฒนา หรือมีจำนวนผู้รับบริการมาก เหตุผลประการที่สอง การแยกงบประมาณทำให้ฝ่ายบริหารมีความยืดหยุ่นในการตัดสินใจมากขึ้นเพราะไม่ต้องอยู่ภายใต้กรอบของ CHSI มากจนเกินไป

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยไม่สามารถให้ข้อแนะนำในที่นี้ได้ว่าสัดส่วนระหว่างงบประมาณสำหรับการแก้ไขปัญหากับงบประมาณที่ใช้เพื่อการพัฒนาควรเป็นสัดส่วนเท่าใด และขอปล่อยให้เรื่องนี้เป็นการตัดสินใจของกระทรวง

2. **การแบ่งพื้นที่ตามระดับความรุนแรง** ขั้นตอนที่สองคือ การใช้ CHSI ในการแบ่งพื้นที่ซึ่งอาจทำได้ 2 ลักษณะคือ การแบ่งกลุ่มแบบหยาบ ๆ กับการใช้ค่า CHSI ของจังหวัดเป็นเกณฑ์

2.1 **การแบ่งกลุ่มพื้นที่** วิธีที่สะดวกที่สุดคือ การแบ่งพื้นที่เป็นระดับตามจำนวนที่ต้องการ เช่น 3 ระดับ หรือ 5 ระดับ การแบ่งระดับกระทำโดยอาศัย ค่า CHSI เข้าช่วย เช่น

พื้นที่ที่มีปัญหารุนแรง คือพื้นที่ที่มีค่า CHSI ตั้งแต่ 0.65 ลงมา

พื้นที่ที่มีปัญหากลางคือพื้นที่ที่มีค่า CHSI ระหว่าง 0.651-0.75

พื้นที่ที่มีปัญหาน้อย คือพื้นที่ที่มีค่า CHSI ตั้งแต่ 0.751 ขึ้นไป

หลังจากนั้นจึงจัดสรรงบประมาณเพื่อการแก้ไขปัญหาตามระดับความรุนแรงโดยกลุ่มแรกจะได้รับงบประมาณส่วนนี้มากที่สุด (หากปัจจัยอื่น ๆ คงที่ กล่าวคือไม่คิดถึงจำนวนผู้รับบริการหรืออื่น ๆ)

2.2 การจัดสรรตามค่า CHSI วิธีแรกเป็นเพียงแนวทางหยาบๆที่สามารถใช้ได้ และมีความยืดหยุ่นให้ผู้กำหนดนโยบายใช้พิจารณาประกอบได้ตามความเหมาะสม แต่ในเชิงหลักการและเหตุผลแล้วยังทิ้งคำถามไว้ว่าจะจัดสรรให้กับแต่ละพื้นที่เท่าใด คำถามนี้สามารถแก้ไขได้จากการประยุกต์ใช้ CHSI ของแต่ละพื้นที่เป็นเกณฑ์

2.2.1 การปรับ CHSI เป็น “ดัชนีการจัดสรรทรัพยากร” เนื่องจาก CHSI เป็นสัมประสิทธิ์บ่งบอกระดับความมั่นคง แต่การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปในทิศทางตรงข้ามคือ ทรัพยากรจะถ่ายเทไปสู่พื้นที่ที่มีปัญหามาก (ค่า CHSI ต่ำ) มากกว่าพื้นที่ที่มีค่า CHSI สูง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปรับค่า CHSI ให้เป็นไปในทิศทางตรงข้ามจากค่าเดิม วิธีการปรับกระทำได้ง่ายๆ โดยนำค่า CHSI ของทุกพื้นที่ลบจาก 1 ซึ่งจะเปลี่ยนค่าน้อยให้กลายเป็นค่ามาก และค่าที่เคยสูงกลายเป็นค่าต่ำ ค่าที่ได้อาจเรียกว่า “ดัชนีการจัดสรรทรัพยากร” (หรือ Resource Allocation Index : RAI)

2.2.2 แบ่งสรรทรัพยากรตามค่า “ดัชนีการจัดสรรทรัพยากร” หลังจากนั้นงบประมาณสำหรับแก้ปัญหาก็จะถูกจัดสรรตามน้ำหนักดัชนีการจัดสรรทรัพยากรในแต่ละพื้นที่ ดังตัวอย่างในกล่องที่ 7.2

กล่องที่ 7.2 ตัวอย่างการจัดสรรทรัพยากรโดยใช้ CHSI เป็นแนวทาง

กระทรวงต้องการจัดสรรงบประมาณเฉพาะในส่วนที่ต้องใช้ในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงของมนุษย์จำนวน 1 ล้านบาทให้กับ 5 พื้นที่ ซึ่งมีระดับ CHSI เท่ากับ 0.87 0.65 0.28 0.90 และ 0.43 การจัดสรรงบประมาณกระทำดังตัวอย่างในตาราง			
พื้นที่	CHSI	RAI=1-CHSI	ทรัพยากรที่ได้รับ $1,000,000/1.87 \times RAI$
1	0.87	0.13	69,518
2	0.65	0.35	187,165
3	0.28	0.72	385,026
4	0.90	0.10	53,475
5	0.43	0.57	305,812
รวม		1.87	~ 1,000,000

หน่วยงานรับผิดชอบ

การกล่าวถึงหน่วยงานรับผิดชอบในกรณีนี้ ครอบคลุมงานการบริหารดัชนีโดยทั่วไป ส่วนการประยุกต์ใช้ดัชนีเพื่อการประเมินความมั่นคงของมนุษย์ระดับบุคคลได้กล่าวแยกไว้ในส่วนนั้น ๆ แล้ว โดยหลักการแล้วหน่วยงานที่จะรับผิดชอบงานดัชนีควรเป็นงานสนับสนุนทางวิชาการหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งหน่วยงานทำงานร่วมกัน หน่วยงานแรกที่ได้รับมอบโดยตรงคือ หน่วยที่รับผิดชอบด้านมาตรฐานความมั่นคงของมนุษย์ หากหน่วยงานนี้มีศักยภาพมากพอก็อาจเป็นหน่วยงานเดียวที่รับผิดชอบภารกิจนี้ หน้าที่ความรับผิดชอบที่สำคัญของงานด้านดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ได้แก่

1. **การศึกษาและพัฒนา** เนื่องจากระบบดัชนีที่พัฒนาขึ้นจำเป็นต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์อยู่เสมอ การปรับปรุงดังกล่าวต้องกระทำทั้งกับเครื่องมือและวิธีการประมวลผล ดังนั้นภารกิจสำคัญประการแรกของหน่วยงานคือการศึกษา ค้นคว้าเพื่อพัฒนาระบบดัชนีให้ทันสมัยอยู่เสมอ

2. **การบริหารข้อมูลดัชนี** หน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การบริหารระบบข้อมูลดัชนีทั้งในแง่ของการจัดเก็บ การทำข้อมูลให้ทันสมัย การประมวลผลตามความต้องการรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องนี้จะกล่าวถึงในบทต่อไป

3. **ประมวลสถานการณ์เพื่อการตัดสินใจ** เพื่อช่วยให้การตัดสินใจของผู้บริหารในทุกระดับสอดคล้องกับสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ ดังนั้นหน่วยงานนี้จึงควรประมวลสถานการณ์ที่แสดงดัชนีในมิติต่าง ๆ ตลอดจนข้อมูลจากตัวบ่งชี้สำคัญ ๆ เสนอให้ผู้บริหารได้ทราบหรือเพื่อให้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างสม่ำเสมอ

4. **การสนับสนุนทางวิชาการ** เนื่องจากระบบดัชนีที่พัฒนาขึ้นสามารถใช้ประโยชน์ได้หลายลักษณะดังกล่าวมาแล้ว ดังนั้นงานด้านหนึ่งที่หน่วยงานต้องปฏิบัติคือ การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากระบบดัชนีในกระบวนการบริหารนโยบายและแผน นับตั้งแต่การใช้ประโยชน์ในการจัดทำแผน ติดตามการดำเนินงานไปจนถึงการประเมินผลแผนและนโยบายที่เกี่ยวข้อง (ดูหัวข้อก่อนหน้านี้)

5. **การเผยแพร่สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์** ปัญหาความมั่นคงของมนุษย์เป็นสิ่งที่ประชาชนทั่วไปต้องรับทราบ เพราะเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่โดยทั่วไป ดังนั้นหน้าที่ประการหนึ่งของผู้รับผิดชอบหน่วยงานนี้คือ การเผยแพร่สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ในรูปแบบที่ง่ายแก่การทำความเข้าใจให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ นอกจากการรายงานสถานการณ์แล้วยังจำเป็นต้องเสนอแนวทางที่จะช่วยให้ประชาชนทั่วไปสามารถปรับปรุงตัวเองเพื่อยกระดับความมั่นคงให้สูงขึ้น

6. การประสานความร่วมมือ การปฏิบัติภารกิจนี้จำเป็นต้องประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกไปจนถึงหน่วยงานระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการประสานงานด้านข้อมูล สารสนเทศ และความร่วมมือทางวิชาการในลักษณะของการประชุม สัมมนา การวิจัย หรือ ในรูปแบบอื่น ๆ ที่จะช่วยให้การบริหารระบบดัชนีมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

จากหน้าที่ความรับผิดชอบข้างต้นจะเห็นได้ว่า การบริหารงานระบบดัชนีต้องประกอบด้วยงานทั้งในด้านการศึกษาวิจัย-ฐานข้อมูลและนโยบายและแผนทางสังคม ดังนั้นบุคลากรหรือทีมงานจึงต้องประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ในด้านสังคมสงเคราะห์หรือพัฒนาสังคม การวิจัย-สถิติ และคอมพิวเตอร์ ในช่วงของการริเริ่มงานนี้อาจจำเป็นต้องจัดการฝึกอบรมบางด้าน โดยเฉพาะในด้านการประมวลผลดัชนี ซึ่งสาระในบทต่อไปมีส่วนช่วยให้การประมวลผลกระทำได้ง่ายขึ้น

ได้กล่าวแล้วว่าหากมีความพร้อม การบริหารงานด้านดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ก็สามารถเบ็ดเสร็จในหน่วยงานเดียวได้ ปัญหาด้านความพร้อมที่สำคัญคือ ฐานข้อมูลระบบดัชนีซึ่งต้องอาศัยผู้มีความรู้เฉพาะด้านคอมพิวเตอร์ (ยกเว้นแต่ว่าระบบได้ถูกออกแบบให้เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปทั้งหมด) หากหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่มีบุคลากรที่จะทำงานฐานข้อมูลและประมวลผลดัชนีได้ ก็อาจจำเป็นต้องแยกงานส่วนนี้ไปอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานที่ดูแลด้านคอมพิวเตอร์หรือสารสนเทศ

การส่งเสริมการมีส่วนร่วมระดับปัจเจก

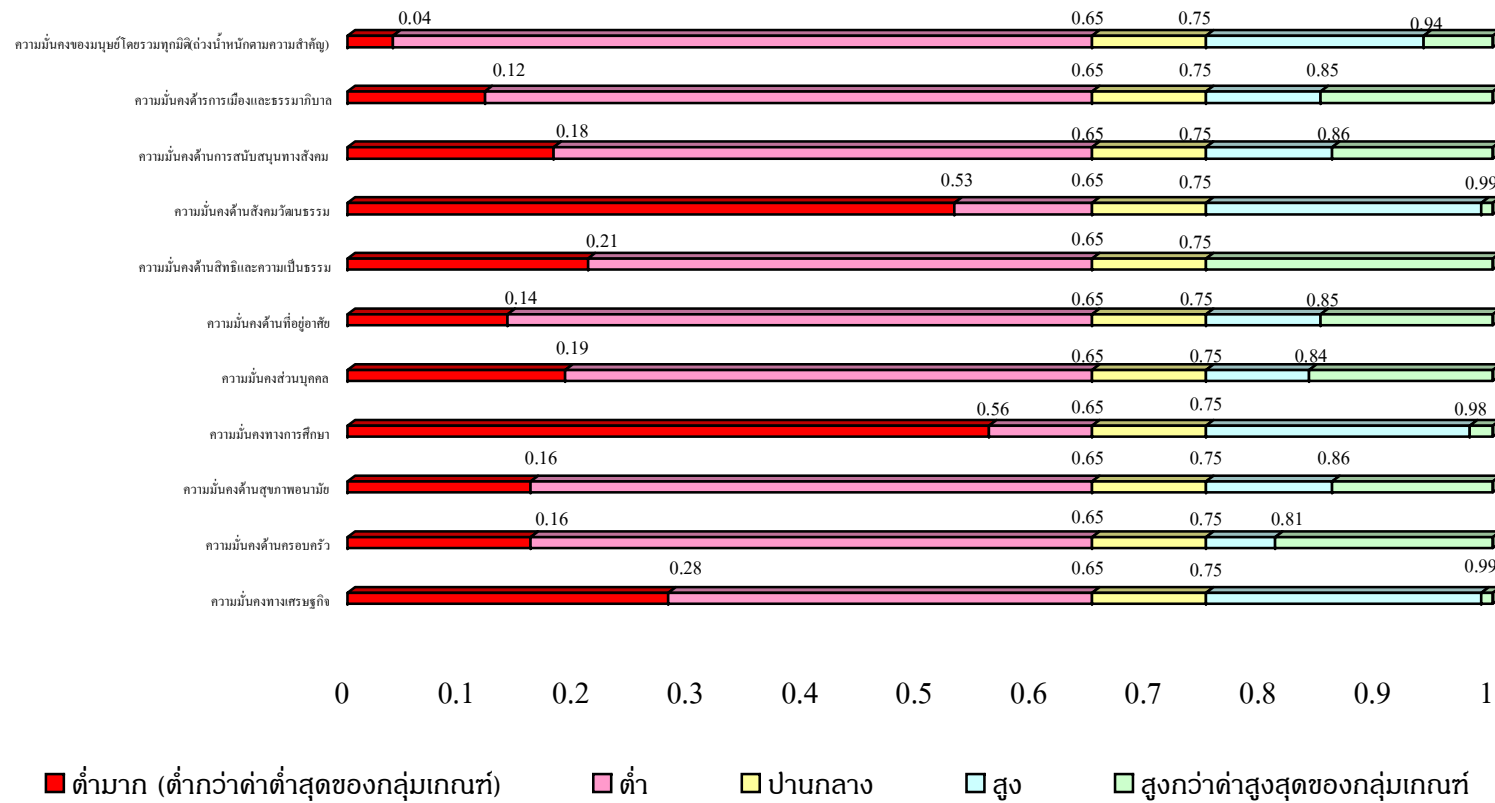
การพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์จะอาศัยเพียงการดำเนินการภาครัฐในระดับมหภาคเพียงด้านเดียวย่อมไม่มีประสิทธิผลเท่าที่ควร แต่จำเป็นต้องสร้างความตระหนักให้ประชากรวัยทำงานมีส่วนร่วมในการประเมินความมั่นคงของตนเองเพื่อทราบจุดแข็งและจุดบกพร่องที่จะต้องปรับปรุงหรือเสริมสร้างข้อได้เปรียบที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองภายใต้กรอบของนโยบายการพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ระดับประเทศ การพัฒนาที่บังเกิดขึ้นอย่างสอดคล้องกันทั้งสองระดับจึงมีส่วนช่วยทำให้ความสามารถในการแข่งขันของประเทศปรากฏผล

การประเมินความมั่นคงระดับปัจเจกกระทำได้ง่ายๆโดยการส่งเสริมให้กลุ่มประชากรใช้แบบประเมินความมั่นคงที่พัฒนาขึ้นประเมินหรือทดสอบตนเอง โดยไม่ต้องรอการสำรวจจากภาครัฐ ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วผลสำรวจไม่ได้เป็นประโยชน์กับระดับปัจเจกโดยตรง เพราะการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาแสดงผลในภาพรวมที่จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายในระดับมหภาคเท่านั้น แต่การสำรวจหรือประเมินตนเองเป็นเรื่องของปัจเจกโดยตรงและสามารถนำมาใช้ปรับปรุงตนเองได้ทันที

ในทางปฏิบัติการใช้ประโยชน์จากการประเมินความมั่นคงของตนเอง กระทำได้โดยการที่แต่ละบุคคลตอบคำถามในแบบและนำผลที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ของกลุ่ม ค่าที่ได้อยู่ในระดับใดก็จะบ่งบอกความมั่นคงในกรณีนั้น ๆ หากค่าสัมประสิทธิ์ในส่วนใดอยู่ในระดับต่ำก็แสดงว่าจำเป็นต้องปรับปรุงในส่วนนั้น ๆ การวิจัยครั้งนี้ได้จัดทำเกณฑ์ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ที่ง่ายแก่การใช้ประโยชน์ในทางปฏิบัติไว้แล้วดังแสดงในภาพที่ 7.2 หากการประเมินตนเองระดับปัจเจกเป็นไปอย่างกว้างขวางแล้ว คุณประโยชน์ไม่ได้บังเกิดเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถระดับบุคคลเท่านั้น แต่ข้อมูลที่ได้ยังกลายเป็นการปรับฐานข้อมูลความมั่นคงของมนุษย์ให้ทันสมัย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนานโยบายระดับมหภาคในภายหลัง คุณประโยชน์ในระดับมหภาคคือผู้รับผิดชอบได้ข้อมูลสำหรับการพัฒนานโยบายโดยไม่ต้องลงทุนสำรวจ แต่อาศัยการมีส่วนร่วมของปัจเจกในการป้อนข้อมูลที่ตนเองที่ตนเองใช้ประโยชน์แล้วให้กับกระทรวงฯ เพื่อนำไปประมวลผลโดยรวมที่จะช่วยกำหนดทิศทางหรือยุทธศาสตร์การพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์ต่อไป

แต่ปัญหาสำคัญคือ วิธีการประมวลผลอาจยุ่งยากเกินกว่าที่ปัจเจกบุคคลจะมีเวลาทำความเข้าใจหรือยอมเสียเวลาวิเคราะห์ด้วยตนเองได้ นอกจากนั้นการใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์จุดอ่อน-จุดแข็งของตนเองตลอดจนการแสวงหาวิธีการในการพัฒนาความมั่นคงอาจจำเป็นต้องอาศัยนักวิชาชีพในการให้คำแนะนำที่ถูกต้อง การประเมินความมั่นคงระดับปัจเจกจึงต้องกระทำภายใต้การให้คำแนะนำเชิงวิชาชีพมิใช่ปล่อยให้ประชาชนทั่วไปจะใช้ประโยชน์อย่างไร้ทิศทาง ขณะเดียวกันคงต้องมีการจัดระบบการทำงานและการกำหนดทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ เพื่อรองรับกับภารกิจนี้

ภาพที่ 7.2 เกล็ดความมั่นคงของมนุษย์โดยเฉลี่ยของกลุ่มประชากรวัยทำงานอายุ 15 - 60

1. **โปรแกรมสำเร็จรูป** เนื่องจากการประเมินมีวิธีการที่ซับซ้อน นอกจากนั้นยังต้องการผลลัพธ์ที่จะแจ้งให้แต่ละบุคคลนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างทันท่วงที ดังนั้นสิ่งที่จำเป็นคือการพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปที่จะอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบที่จะสามารถประมวลและแจ้งผลให้กับผู้รับบริการได้อย่างรวดเร็ว ความจริงผู้รับผิดชอบอาจสามารถประยุกต์ใช้โปรแกรม SPSS ตามแนวทางที่จะกล่าวในบทต่อไปได้ แต่การใช้โปรแกรกดังกล่าวจำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้มากพอที่จะดัดแปลงมาใช้เป็นกรณีเฉพาะได้ ดังนั้นในทางปฏิบัติจึงคงไม่สามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับการประมวลผลระดับปัจเจก

ดังนั้นการจะส่งเสริมให้เกิดการประเมินความมั่นคงระดับบุคคลอย่างกว้างขวางได้ จำเป็นต้องจัดทำโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อให้การใช้งานง่ายและทราบผลได้อย่างทันท่วงทีและในรูปแบบที่น่าสนใจ

2. **ช่องทางการดำเนินงาน** การส่งเสริมให้เกิดการประเมินความมั่นคงของมนุษย์ระดับปัจเจกกระทำได้หลายช่องทาง แต่สามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่มคือ

2.1 **การประเมินเพื่อทราบผลทันที** การประเมินด้วยวิธีนี้แบ่งเป็น 2 ช่องทางคือ

1) การประเมินโดยผ่านนักวิชาชีพ การประเมินผลด้วยวิธีนี้ ผู้ใช้บริการต้องมาพบเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ซึ่งอาจเป็นเจ้าหน้าที่ในส่วนกลาง หรือ สำนักงานในภูมิภาค การประเมินกระทำโดยนักวิชาชีพสัมผัสกับผู้รับบริการหรืออาจให้ผู้รับบริการกรอกแบบภายใต้การคอยให้คำแนะนำของนักวิชาชีพ หลังจากนั้นนักวิชาชีพป้อนข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป นักวิชาชีพจะแปลผลพร้อมให้คำแนะนำในการพัฒนาความมั่นคงของตนเอง โดยอาศัยดัชนีที่รายงานจากการประมวลผลประกอบกับความรู้และประสบการณ์เชิงวิชาชีพเป็นพื้นฐาน

หากประสงค์จะให้การทำงานมีขอบเขตกว้างขวาง กระทรวงต้องหาทางให้องค์กรพัฒนาเอกชนกลายเป็นสำนักงานที่มีบริการประเมินความมั่นคงให้กับประชาชนทั่วไปไป ลักษณะเดียวกับการทำงานของหน่วยงานในสังกัดของกระทรวง แต่ทั้งนี้ย่อมหมายความว่า จะต้องมีการฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ขององค์กรพัฒนาเอกชนที่จะเข้าร่วมในการดำเนินงาน

2) การประเมินผ่านอินเตอร์เน็ต การประเมินเพื่อทราบผลโดยทันทีสามารถกระทำได้อีกทางหนึ่งโดยผ่านเว็บไซต์ของกระทรวงฯ ดังได้กล่าวแล้วว่าต้องมีการจัดทำโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการนี้ ดังนั้นหากโปรแกรกดังกล่าวบรรจุรายละเอียดเกี่ยวกับการแปลผลตลอดจนข้อแนะนำสำหรับการพัฒนาตนเองโดยอาศัยดัชนีชี้วัดที่รายงานเป็นแนวทางแล้ว ผู้ประเมินก็สามารถนำการรายงานผลไปใช้ปรับปรุงตนเองในเบื้องต้นได้โดยไม่ต้องผ่านนักวิชาชีพ แบบประเมินความมั่นคงของมนุษย์จะถูกนำขึ้นสู่เว็บไซต์ของกระทรวงเพื่อให้ผู้สนใจประเมิน

ตนเองผ่านทางเว็บไซต์ซึ่งโปรแกรมจะประมวลผลและรายงานค่าดัชนีพร้อมคำแนะนำในการปรับปรุงตนเองให้ผู้รับบริการผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ได้ทันที ข้อดีของการประเมินด้วยวิธีนี้คือจะกระทำได้ทุกที่ในโลกที่มีอินเทอร์เน็ต

2.2 การประเมินด้วยวิธีทอดแบบ ในหลายกรณีที่ผู้ใช้บริการอาจไม่สามารถมาพบนักวิชาชีพ ณ สำนักงาน หรือไม่มีอินเทอร์เน็ต การประเมินความมั่นคงของมนุษย์สามารถกระทำได้โดยการทอดแบบผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ต้องการตอบและส่งกลับมาให้กับสำนักงานสาขาในพื้นที่ที่ให้บริการเพื่อประมวลและส่งผลพร้อมกับคำแนะนำกลับไปยังผู้รับบริการ ในกรณีที่นักวิชาชีพเห็นว่าผู้ใช้นั้นมีปัญหาความมั่นคงของมนุษย์รุนแรง (เช่น อยู่ภายใต้ความรุนแรงในครอบครัว) ก็สามารถขอพบหรือส่งเจ้าหน้าที่ไปเยี่ยมบุคคลผู้นั้นและครอบครัวเพื่อร่วมมือกันแก้ไขปัญหา การประเมินด้วยวิธีนี้จึงสามารถใช้ร่วมกับ ‘การให้บริการเชิงรุก’ ได้

การทอดแบบอาจกระทำได้หลายช่องทาง เช่น การเผยแพร่ผ่านวารสาร นิตยสาร หรือสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ นอกจากนั้นยังอาจใช้วิธีเผยแพร่แบบประเมินผ่านทางสถานที่ หรือ กิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ อาทิ แจกแบบในงานนิทรรศการที่จัดตามศูนย์การค้า หรือ สถานที่สาธารณะต่าง ๆ

3. การส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในหลายกรณี ผู้รับผิดชอบอาจจำเป็นต้องส่งเสริมหรือจูงใจให้ประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้ การส่งเสริมหรือจูงใจอาจกระทำโดยการให้รางวัลแก่ผู้สนใจประเมินความมั่นคงของตนเองทั้งจากกรณีที่ประเมินผ่านทางอินเทอร์เน็ต หรือ การส่งแบบกลับมาประเมิน ณ สำนักงาน การส่งเสริมด้วยวิธีนี้จะช่วยให้การมีส่วนร่วมกว้างขวางขึ้น และที่สำคัญช่วยทำให้ได้ข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์อย่างกว้างขวางโดยไม่ต้องลงทุนทำการสำรวจ

4. หน่วยงานที่รับผิดชอบ ภารกิจการใช้ดัชนีในการประเมินความมั่นคงของมนุษย์ระดับบุคคล แบ่งลักษณะของการรับผิดชอบเป็น 2 กลุ่ม คือ

4.1 งานสนับสนุนทางวิชาการ งานในส่วนนี้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครื่องมือวัด วิธีการประมวลผล การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเปรียบเทียบ การจัดทำคู่มือการพัฒนาบุคลากร และการสนับสนุนด้านเทคโนโลยี หน่วยงานที่ควรรับผิดชอบงานสนับสนุนวิชาการควรเป็นการประสานความร่วมมือของส่วนราชการในส่วนกลาง ทั้งนี้ เพราะงานเหล่านี้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกณฑ์และการทำงานในภาพรวมก่อนที่ส่วนราชการสาขาที่ทำงานสัมผัสกับผู้รับบริการโดยตรงจะรับช่วงงานต่อไป จากภารกิจที่กล่าวข้างต้นจะเห็นว่ามีส่วนราชการอย่างน้อย 4 ประเภทที่ควรประสานความรับผิดชอบร่วมกัน อันได้แก่ หน่วยงานที่ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานความมั่นคงของมนุษย์ หน่วยงานพัฒนาบุคลากร หน่วยงานสารสนเทศ และหน่วยประชาสัมพันธ์

หน่วยงานแรกมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเครื่องมือ วิธีการประมวลผล และเกณฑ์พิจารณาระดับความมั่นคงของมนุษย์ ส่วนหน่วยงานด้านสารสนเทศควรทำหน้าที่ดูแล การประเมินความมั่นคงของบุคคลที่ผ่านอินเทอร์เน็ตให้สามารถใช้งานได้เสมอ หน่วยงานที่สามารถ มีบทบาทสำคัญในการประสานกับหน่วยงานแรกในการจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานสาขา ทั้งภาครัฐและเอกชนให้สามารถจัดบริการด้านนี้แก่ผู้สนใจได้อย่างทั่วถึง หน่วยงานสุดท้ายคือ หน่วยงานด้านประชาสัมพันธ์ควรมีส่วนช่วยเผยแพร่แบบประเมินความมั่นคงของมนุษย์ผ่านทาง สื่อประเภทต่าง ๆ ตลอดจนการวางแผนประชาสัมพันธ์ให้ประชากรวัยทำงานมีส่วนร่วมอย่าง แพร่หลาย

4.2 หน่วยงานปฏิบัติ กระทรวงควรหาแนวทางให้หน่วยงานในภูมิภาค ในสังกัด ตลอดจนองค์การภาคเอกชนที่ทำงานในพื้นที่สามารถจัดบริการการประเมินความมั่นคง ของมนุษย์ได้อย่างทั่วถึง ทุกหน่วยงานควรมีเจ้าหน้าที่และนักวิชาชีพที่ผ่านการอบรมให้สามารถ จัดบริการและให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้บริการในการพัฒนาความมั่นคงของตนเองตามแนวทางของ ดัชนีที่วัดได้